

Muistio

Kaakkois-Suomen vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmän kokous 10.6.2026

Aika: 10.6.2026, klo 12:00-15:03
Paikka: Ravintola Pohjola (Kauppamiehenkatu 4, Kouvola) ja Teams

Läsnä: Lupa- ja valvontavirasto
Timo Kinnunen
Veli-Matti Vallinkoski (Teams/läsnä)
Venla Valjakka
Antti Haapala (Teams)
Jouni Törrönen
Heidi Rautanen
Sanna Kipinä (Teams)

Yhteistyöryhmän jäsenet ja varajäsenet sekä muut osallistujat

Teams:

Ari Mikkela, Kouvolan Vesi
Siru Lavikka, MTK Kaakkois-Suomi
Juha Muuronen, MTK Kaakkois-Suomi
Joonas Häkkinen, Etelä-Karjalan kalatalouskeskus
Kaisa Leino, Kymenlaakson liitto
Minna Maunus-Tiihonen, Metsäteollisuus ry, Etelä-Karjala
Jenna Hjelmman, Itä-Suomen elinvoimakeskus, Kave-hanke
Krista Rantamo, Haminan ympäristötoimi, Kunnat, Eteläinen-Kymenlaakso
Sari Aaltonen, Saimaan vesiensuojeluyhdistys ry
Joonas Ikävalko, Lounais-Suomen elinvoimakeskus (keskitetty kalatalousviranomaisen)
Netta Leppäranta, Proagria Etelä-Suomi
Laura Mikkola, Etelä-Karjalan liitto
Mika Leino, Metsäteollisuus ry, Etelä-Karjala
Marjut Henttonen, Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus, Ympäristö ja maaseutu osasto,
maatalousyksikkö
Eero Niemi, Metsäkeskus
Ville Räihä, Itä-Suomen elinvoimakeskus, Kave-hanke
Katri Hämäläinen, Energiateollisuus (Etelä-karjala)
Juha-Matti Valonen, UPM Metsä
Mikael Kraft, Saimaan vesiensuojeluyhdistys ry
Niina Hättinen, Kouvolan kaupunki, ympäristönsuojelu
Minna Korttinen, Lappeenrannan seudun ympäristötoimi (Etelä-Karjalan läntiset kunnat)
Mikael Rytönen, Energiateollisuus ry
Tapio Tuukkanen, Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus

MuistioLVV-U/59389/2026
Julkinen

Hanna Kailasto, Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus

Läsnä:

Olli Marttila, MTK Kaakkois-Suomi

Heini Kukkonen, Metsäteollisuus ry

Matti Vaittinen, Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus

Riku Rinnekangas, Suomen luonnonsuojeluliiton Kymenlaakson piiri ry

Jouni Väkevä, MTK Metsä Kaakkois-Suomi

Helena Kaittola, Imatran seudun ympäristötoimi (Etelä-Karjalan pohjoiset kunnat)

Juho Luumi, Mhy Etelä-Karjala

Esitellyt asiat löytyvät tarkemmin muistion yhteydessä jäsenille sekä varajäsenille toimitetuista esittelydioista.

1 Kokouksen avaus ja ryhmän kokoonpano (Timo Kinnunen, Lupa- ja valvontavirasto)

Kaakkois-Suomen vesienhoidon yhteistyöryhmän puheenjohtaja Timo Kinnunen avasi kokouksen klo 12:00. Osallistujat esittäytyivät lyhyesti.

Timo Kinnunen esitteli Lupa- ja valvontavirastoa organisaationa. Vesien- ja merenhoito yksikkö ja sen neljä vesienhoitoalueriymää sijoittuvat ympäristöosastolle. Vesienhoidon järjestämistehtävät kuuluvat Lupa- ja valvontavirastolle. Vesienhoidon toimeenpano ja tukiviranomaisena toimii elinvoimakeskukset.

2 Yhteistyöryhmän toimikauden vuodet 2026–2029: katsaus toimintaan ja**vesienhoidon suunnitteluvaiheisiin** (Venla Valjakka, Lupa- ja valvontavirasto)

Venla Valjakka esitteli vesienhoidon suunnittelun aikataulua ja neljännen suunnittelukauden (2028–2033) valmistelun etenemistä. Vesien ekologisen ja kemiallisen tilan luokittelut ovat pääosin valmistumassa ja toimenpiteiden suunnittelu on käynnissä. Samanaikaisesti valmistellaan vesienhoitosuunnitelmia, toimenpideohjelmia sekä tilatavoitteista poikkeamista koskevia tarkasteluja.

Vesienhoitosuunnitelmien ja merenhoitosuunnitelman kuuleminen alkaa loppuvuodesta 2026. Kuulemisen aikana toivotaan laajasti palautetta suunnitelmista, toimenpiteistä ja ympäristöselostuksesta. Kuulemisen jälkeen asiakirjat viimeistellään ja valtioneuvoston hyväksyttäväksi suunnitelmat etenevät vuoden 2027 loppupuolella.

MuistioLVV-U/59389/2026
Julkinen

Kokouksessa käsiteltiin myös vesienhoitosuunnitelmien ympäristöarviointia (SOVA-menettelyä). LVV:ssa ympäristöarviointi laaditaan samanaikaisesti vesienhoitosuunnitelmien valmistelun kanssa viraston sisäisenä työnä. Ympäristöselostuksessa arvioidaan erityisesti vesienhoidon vaikutuksia muun muassa vedenottoon, vesivoimaan ja elinkeinoihin, kuten maa- ja metsätalouteen.

Keskustelussa nousi esiin SOVA-menettelyn soveltaminen strategisella tasolla. Todettiin, että aiemmin arvioinnit ovat painottuneet ELY-keskusten valmisteluun, mutta uuden organisaatorakenteen myötä strategisen tason tarkastelulle voi olla aiempaa paremmat edellytykset. Samalla todettiin, että vaikka LVV toimii valtiovarainministeriön hallinnonalalla, myös ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö ohjaavat vesienhoidon valmistelua.

3 Vesienhoidon suunnittelun ajankohtaiset asiat (Antti Haapala, Jouni Törrönen, Heidi Rautanen, Venla Valjakka, Lupa ja valvontavirasto)

Kaakkois-Suomen vesien tilaluokittelu kaudelle 2028–2033

Antti Haapala esitteli sisävesien alustavia luokitustuloksia ja tilamuutoksia. Kaakkois-Suomessa on luokiteltu yhteensä 256 järvimuodostumaa ja 91 jokimuodostumaa. Tilamuutoksia on tapahtunut laajasti, valtaosin uusien luokittelukriteerien ja ns. one out all out -periaatteen vaikutuksesta.

Keskustelussa nousi esiin tilamuutoksista viestiminen ja se, miten todelliset tilamuutokset voidaan erottaa luokittelumenetelmien muutoksista. Todettiin, että tiedottaminen on haasteellista ja vaatii selkeää viestintää sekä LVV:n että ympäristöministeriön taholta.

Immalanjärven ekologisen tilan heikentymisestä käytiin keskustelua. Antti Haapala totesi, että kyseessä on todellinen tilan heikkeneminen eikä luokittelutekninen muutos. Pohjan happitilanne on heikentynyt, pohjaeläimistöissä on tapahtunut muutoksia ja myös a-klorofyllipitoisuudet sekä sinileväesiintymät ovat kasvaneet.

Pien-Saimaan ja Pienen Rautjärven tilan paranemista pidettiin erittäin myönteisenä kehityksenä. Keskustelussa todettiin, että alueella toteutetut kunnostus- ja vesiensuojelutoimet näkyvät nyt vesien tilassa.

Keskustelua käytiin myös useiden vesistöjen kohonneista elohopeapitoisuuksista. Todettiin, että syitä ei tunneta tarkasti, mutta mahdollisina tekijöinä pidettiin kaukokulkeumaa, metsätalouden vaikutuksia, ojituksia sekä turvemaiden kuormitusta. Esiin nostettiin myös vuoden 2011 Asta-myrskyn mahdolliset vaikutukset valuma-alueiden kuormitukseen. Todettiin, että EU:n ympäristölaatu normit elohopealle ovat tiukkoja eikä niiden muuttumista pidetä todennäköisenä.

Jouni Törrönen esitteli Kymijoen alaosan ekologista tilaluokitusta, mukaan lukien Kymijoen pääuoman, itähaarojen ja länsihaarojen tilanteen. Kymijoen pääuoman ja länsihaarojen

MuistioLVV-U/59389/2026
Julkinen

tilanteeseen ei ollut merkittävää muutosta edelliskauteen, mutta itähaarojen tilaluokka kohenisi hyvään, jos vaelluskalojen (erityisesti lohen) nousu nykyisten kalateiden kautta potentiaalisille lisääntymis- ja poikasalueille paranisi.

Keskustelussa korostui kalateiden ja kalannousun merkitys ekologisen tilan parantamisessa. Erityisesti Kymijoen itähaarojen tilan todettiin olevan voimakkaasti riippuvainen vaelluskalojen nousumahdollisuuksista. Kalateiden toimivuus, houkutusvirtaamat sekä virtaamien lisääminen nousualueilla nähtiin keskeisinä kehittämiskohteina.

Antti Haapala toi esiin Hiitolanjoen ekologisen tilan paranemisen tyydyttävästä hyväksi. Paraneminen johtuu erityisesti patojen poistosta, koskikunnostuksista sekä merkittävästi kasvaneista lohikalojen poikastiheyksistä.

Keskustelussa käsiteltiin myös Kymijoen säännöstelyhanketta ja mahdollisuuksia lisätä virtaamia kalojen nousun tukemiseksi. Lisäksi pohdittiin luonnonmukaisten uomaratkaisujen mahdollisuuksia kalateiden toimivuuden kehittämisessä.

Venla Valjakka esitteli keinotekkoisten ja voimakkaasti muutettujen vesimuodostumien luokittelua. Merkittävin muutos koskee Vuoksea, jonka tila olisi alustavan arvion mukaan heikkenemässä hyvästä saavutettavissa olevasta tilasta tyydyttäväksi. Todettiin, että valtakunnallinen arvio vesivoimalle aiheutuvasta merkittävästä haitasta valmistuu kesän aikana ja tarkempia johtopäätöksiä voidaan tehdä syksyn aikana.

Matti Vaittinen kysyi tilamuutosten tiedottamisesta, että miten tilamuutoksista pystytään viestimään niin, että todellinen tilanne näyttäytyisi. Eikä luokituskriteerien aiheuttamat muutokset korostu liikaa. Todettiin, että tiedottaminen on haastavaa ja asia tulee pyrkiä mahdollisimman selkeästi kuvaamaan. Tilaluokittelusta tiedottaminen on YM:n ja LVV:n vastuulla.

Juho Luumi kysyi Imatran Immalanjärven heikentyneestä tilasta, että mikä siihen on ollut syynä. Antti Haapala vastasi, että pohjan happipitoisuudet heikentyneet, mikä näkyy pohjaeläimissä. A-klorofylli oli myös noussut ja sinileväkukinnot ovat viime vuosina olleet merkittäviä. Tila oikeasti heikentynyt, eikä tässä ole kyse luokituskriteerien muutoksista.

Sari Aaltonen kommentoi, että Pien-Saimaan ja Pienen Rautjärven tulokset ilahduttavat kovasti. Alueella tehty monia toimia, ja asiat näkyvät tilassa.

Jouni Törrönen esitteli rannikkovesien ekologista tilaa ja siinä tapahtuneita muutoksia. Kolmen sisäsaariston vesimuodostuman tila on parantunut biologisten laatutekijöiden perusteella, joissa tilaluokka on noussut välttävästä tyydyttäväksi. Näistä kahdessa muutosten arvioitiin olevan todellisia ja yhdessä muutos liittyi lähinnä menetelmämuutokseen (ja täydentyneeseen aineistoon).

Kahden muodostuman tilaluokan heikentyminen liittyi puolestaan luokittelumenetelmän muutokseen (heikoin biologinen laatutekijä määrittää tilaluokan) eikä varsinaiseen tilan heikkenemiseen edelliseltä luokittelukaudelta. Vuosien 2017–2023 luokittelujakson

MuistioLVV-U/59389/2026
Julkinen

viimeisten vuosien ja vuoden 2024 tulokset poikkesivat näissä aiempien vuosien vähittäin paranevaa tilaa kuvaavasta kehityssuunnasta.

Keskustelussa nousi esiin Koiviston öljysataman lisääntyneen laivaliikenteen mahdolliset vaikutukset merialueen olosuhteisiin. Lisäksi keskusteltiin sisäisestä kuormituksesta, suolapulsseista sekä Itämeren itäosien kuormitustilanteen epävarmuudesta nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa.

Myös lämpimien kesien ja sinileväkukintojen mahdolliset vaikutukset rannikkovesien tilaan nousivat keskustelussa esiin.

Heidi Rautanen esitteli pohjavesialueiden tilaa ja riskinarviointia 4. vesienhoitokaudelle. Selvityskohteilta on saatu pohjaveden laatutietoa, minkä perusteella selvityskohteita ei 4. kaudelle enää jää. Viisi selvityskohdetta nimetään pohjaveden laatutietojen perusteella riskialueeksi ja kaksi menee suoraan hyvään tilaan. Riskialueiden määrä tulee kasvamaan 4. kaudelle lähes kaksinkertaiseksi (42 -> 78). Kemiallisen riskin alueet lisääntyvät 42:sta 63:een pohjavedestä saatujen uusien laatutietojen perusteella. Määrällisen riskin alueita ei 3. kaudella ole ollut, mutta 4. kaudelle niitä nimetään 26 pohjavesialuetta, mikä johtuu pääosin pohjavesialueiden tarkistamisessa saatujen pohjavedestä suoraan riippuvaisten ekosysteemitietojen ja niiden lähellä olevien ojituksista, joiden perkaus/kunnostaminen voi uhata ekosysteemin vesitaloutta. Huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden määrä muuttuu 6:sta 8:aan. Kaksi pohjavesialuetta luokitellaan huonosta hyvään, ja uusia huonoon tilaan luokitettavia pohjavesialueita tulee 4 (pääosin one out all out -periaatteen käytön myötä).

Käytiin keskustelua pohjavesistä suoraan riippuvaisista ekosysteemeistä ja niiden huomioimisesta mm. metsätaloudessa. E-luokan kriteerit täyttävät ekosysteemit ovat lainsäädännön nojalla suojeltuja (vesilaki/luonnonsuojelulaki/metsälaki). Pohjavesialueiden E-luokituksen on tarkoitus toimia herätteenä huomioimaan pohjavedestä suoraan riippuvaiset ja lainsäädännön nojalla jo suojellut ekosysteemit (mm. lähteet, tihkupinnat). Vesienhoidon riskinarviolla ja toimenpiteiden kohdentamisella ekosysteemien suojelutarvetta voidaan vielä korostaa/kohdentaa tarkemmin.

Tilatavoitteiden poikkeamat

Kokouksessa käsiteltiin tilatavoitteista poikkeamisen valmistelua. Todettiin, että poikkeamien arviointi on yksi suunnittelukauden keskeisistä ja vaativimmista tehtävistä.

Mikäli vesimuodostuma ei saavuta hyvää tilaa vuoteen 2027 mennessä, voidaan käyttää kolmea poikkeusmenettelyä: 1) määrärajan pidentäminen luonnonolojen vuoksi, 2) alennetun tilatavoitteen asettaminen tai 3) toteaminen, etteivät lainsäädännön edellytykset tavoitteen saavuttamiselle täyty. Poikkeamia tarkastellaan kuuden vuoden välein uudelleen.

MuistioLVV-U/59389/2026
Julkinen

Keskustelussa nousi esiin erityisesti poikkeamien taloudellinen arviointi ja se, miten määritellään kustannuksiltaan kohtuuttomat toimenpiteet. Lisäksi pohdittiin Venäjän puolelta tulevien vaikutusten huomioimista poikkeamien perusteluissa.

Vesienhoidon toimenpiteet ja niiden suunnittelu kaudella 2028–2033

Venla Valjakka esitteli vesienhoidon toimenpiteiden suunnittelua tulevalle kaudelle. Toimenpiteitä tarvitsevien vesimuodostumien määrä on edelleen suuri ja määrällisesti merkittävin kuormituslähde Kaakkois-Suomessa on maa- ja metsätalouden hajakuormitus. Myös hulevesikuormitus tunnistettiin tärkeäksi paineeksi useissa Kaakkois-Suomen vesistöissä.

Toimenpiteiden rakenne säilyy pääosin ennallaan, mutta uutena toimenpiteenä käyttöön tulee valuma-alue suunnittelu. Lisäksi alueellisista toimenpideohjelmista luovutaan ja jatkossa ohjelmat laaditaan vesienhoitoaluekohtaisesti.

Maatalouden, metsätalouden, yhdyskuntien ja haja-asutuksen toimenpiteisiin on tehty joitakin muutoksia. Metsätaloudessa keskustelua herätti suojavyöhykkeiden esitetty leventäminen 15 metristä 30 metriin. Todettiin, että kyseessä on valtakunnallinen linjaus, jonka soveltaminen mitoitetaan aluekohtaisesti.

Turvetuotannon osalta uutena painopisteenä on tuotannosta poistuneiden alueiden ennallistaminen. Teollisuuden osalta suunnittelussa painottuvat ympäristölupien tarkastelut sekä uudet vesienhallintaan liittyvät toimenpiteet. Kalankasvatus Kaakkois-Suomessa melko vähäistä, toimenpiteet lähinnä ohjauskeinoja ja vesiensuojelua edistetään lupaprosesseissa.

Keskeisimpiä Kaakkois-Suomessa käytettäviä pohjavesitoimenpiteitä ovat tie- ja rata-alueisiin, pohjavesialueiden suojelusuunnitelmiin ja pilaantuneisiin alueisiin liittyvät toimenpiteet. Myös muita toimenpiteitä tullaan esittämään, mutta vähemmissä määrin. Pohjavesien perus- ja täydentävissä toimenpiteissä ei ole tapahtunut suuria muutoksia. Yksi vedenottoon liittyvä toimenpide on siirretty kestävän vedenhankinnan -toimenpiteen alle ja joitakin mennyt ohjauskeinoihin. Pohjavesien toimenpiteet suunnitellaan pohjavesialuekohtaisesti riskialueille ja niille riskiosatekijöille, joiden riski on arvioitu suureksi tai kohtalaiseksi. Pohjavesille on käytössä myös muilta sektoreilta tulevia toimenpiteitä kuten maatalouden osalta suojavyöhykkeet (kustannukset menevät pintavesipuolen kautta) ja metsätalouden puolelta maanmuokkauksen haittojen vähentäminen pohjavesialueilla. Metsätalouden toimenpidettä voidaan käyttää määrällisen riskin alueilla, joilla olemassa olevien E-luokan ekosysteemien läheisten ojien perkaus/kunnostus voi aiheuttaa riskiä ekosysteemille. Käytännössä toimenpide olisi ekosysteemiä lähinnä olevien ojitus kunnostamatta jättäminen. Teollisuuden ja muiden toimijoiden ympäristölupatarpeen harkinta -toimenpidettä tullaan kohdistamaan niillä pohjavesialueilla, joilla on tapahtunut rajausmuutoksia. Esimerkiksi Savitaipaleen Selkäkankaan, Lappeenrannan keskusta-Lauritsalan, Joutsenonkankaan ja Imatran Vuoksenniskan alueella on laajoja III-luokan alueita noussut ylempään luokkaan (alueet

ensimmäistä kertaa mukana vesienhoidon tarkasteluissa). Pohjavesille on käytössä myös ohjauskeinoja, joilla pohjavesien tilan turvaamista voidaan vaalia.

Vesistökuunnostusten osalta keskeisimpänä lupien muutostarpeiden tarkastelu. Toimenpiteet pysyvät pitkälti samoina, joita ollut jo nykyisellä vesienhoitokaudella, mutta jotka eivät ole toteutuneet. Valuma-alue suunnittelu tulee uutena toimenpiteenä käyttöön, ja sillä toivotaan saavan vaikuttavuutta aiempia toimenpideyhdistelmiä enemmän.

Merenhoitosuunnitelma tulee kuultavaksi myös vuoden 2026 lopulla. Merenhoidon osuudessa käsiteltiin seurantaohjelman päivytystä vuosille 2026–2032 sekä merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelman valmistelua. Tavoitteena on aiempaa tiiviimpi yhteensovittaminen vesienhoidon kanssa.

Alueellisia toimenpiteitä ja toimenpiteiden mitoitusta käydään tarkemmin läpi syksyn kokouksessa.

4 Kokouksen päättäminen (Timo Kinnunen, Lupa- ja valvontavirasto)

Venla Valjakka kertoi palautekyselystä, johon toivotaan vastauksia yhteistyöryhmältä.

Vaikuta vesiin päivät ovat syyskuussa 16.9.2026. Asiasta laitetaan vielä tietoa yhteistyöryhmälle, kun ilmoittautuminen aukeaa.

Seuraava kokous pidetään syyskuussa. Käytiin keskustelua siitä, pidetäänkö teamsilla vai läsnäkokouksella. Läsnäkokouksien todettiin tarjoavan paremmin keskustelua. Lähikokous sai kannatusta, mutta myös etäkokousmahdollisuutta toivottiin. Sopivimpana ajankohtana esitetyistä vaihtoehdoista pidettiin 21.9.2026, ja kokous päätettiin pidettävän hybridikokouksena.

Timo Kinnunen puheenjohtajana kiitti kokoukseen osallistujia ja päätti kokouksen klo 15:03.

Jakelu

Kaakkois-Suomen vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmän jäsenet ja varajäsenet.